

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXI

Price 15c

Library of Congress Gr. Chicago, Ill. — Pirmadienis, Rugpjūčio-August 23, 1976 m.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NO. 199

JAV KARO LAIVAI SKUBA Į P. KOREJĄ

ARGENTINOJE NUŽUDYTA 30 MOTERŲ IR VYRŲ

Kairieji ir dešinieji vieni kitus žudo

BUENOS AIRES. — 30-ties vyrų, moterų ir jaunuolių sprogimo sudraskyti ir beveik atpažinti negalimi lavonai buvo rasti rugpjūčio 20 Pilar miestelyje, 30 mylių atstumu į šiaurės rytus nuo Argentinos sostinės. Nežinomi asmenys nužudė susprogdinus jų viduryje galinę bombą, kadangi jų lavonai buvo išmėtyti ratu iki 300 pėdų nuo sprogimo vietos. Kai kurių nužudytųjų rankos buvo surištos.

Kas ir kokiais motyvais juos nužudė — tuo tarpu nėra aišku. Policija tik spėja, kad žudymas greičiausiai buvo įvykdytas keršto sumetimais, atsikersijant už pasitraukusio į pensiją Argentinos armijos generolo Carlos Omar Actis mirtį. Generalas buvo nužudytas kairiųjų pogrindžio teroristų.

„Montanero kapinės“

Kartu su nužudytų lavonais buvo rasta užrašas „Montanero kapinės“. Tuo užrašu pasiremdama policija sako, kad nužudytieji bus buvę greičiausiai Montanero kairiųjų pogrindžio grupės nariai ir jų šeimos.

Montanero kairiųjų teroristų pogrindžio organizacija buvo įkurta dar prezidento gen. Perono laikais, prieš jį nuvertiant iš Argentinos sosties, kai jis dar buvo visoje savo garbės aukštybėje.

Montaneros pogrindžio teroristų organizacijos nariams buvo atimta Argentinos pilietybė ir jie buvo priskirti už įstatymo ribų 1975 m., sėdint Argentinos prezidento kėdėje antrajai gen. Perono žmonai Izabelei Peronienai.

Argentinos vidaus reikalų ministerija sako, kad masinis žudymas yra neatsakingų asmenų fantazijos padaras, sutrukdantis ramų žmonių gyvenimą ir sudaryti neigiamą nuomonę užsienyje apie Argentiną.

Dabartinė karinė Argentinos vyriausybė, kaip visomis priemonėmis išaiškinti žudikus ir juos nubausti.

Šiais 1976 metais Argentinoje terorizmo jau yra nužudyta 815 asmenų.

Konservatyvi Carter ekonomija

Vienos gamintojų bendrovės New Yorke prezidentas T. G. Gaines praneša, kad būsimosios valstybės prezidento Carterio, jei jis nugalės lapkričio mėnesyje prez. Fordą, ekonominė politika bus labiau konservatyvi negu kad amerikiečiai tikisi. Carteriui nepatinka kainų kontrolė ir jam nepatinka taip vadinamas Humphrey-Hawkins biulis, kurs numatys atsiekti labai mažą bedarbių kiekį — vos 3%.

Carterio ekonominė politika, pasak Gaines, bus ta pati kaip ir prez. Fordo kad buvo. Jis jos nekeis. Gal būtų jis pakeis federalinės rezervų tarybos pirmininką Arthur Burns, bet naujasis pirmininkas nebus kitoks už Burns — jis bus konservatyvus.

Sovietų lėktuvnešis nustebino

LONDONAS. — Vakarų valstybių laivynų specialistai gavo pirmą aiškią foto nuotrauką naujo sovietų karo laivo 40,000 tonų lėktuvnešio „Kiev“, kurs nepaisydamas Montreux Konvencijos iš Juodosios jūros perplaukė Bosforą pakeliui į Atlanto vandenyną. „Kiev“ yra „kiekvienas inčas“ paskirtas naujausio tipo ginklams. New Science žurnalas aprašo, kad laivas turi 12 Yak-36 V-STOL vertikalų bombonešių, kurie statmenai pakyla ir taip nusileidžia. Tokių vakarai iki šiol neturėjo. Laivą ir tuos kautynių lėktuvus nufotografavo viena britų laivyno fregata, kuri tą sovietų puolamąją tvirtovę sekė.

Negana to, Kiev turi daugiau kaip 20 antisubmarinų (povandeniniams laivams atakuoti) helikopterų ir tos pačios paskirties raketų, kurias galima užtaisyti atomineis galvomis. Tos raketos gali skristi 1,875 mylias. Tokių laivų sovietai stato dar keturis.

Detroitas pradėjo valytis nuo gaujų

DETROITAS. — Apie 250 policininkų 172 policijos automobiliuose ketvirtadienio naktį ir penktadienio rytą pravedė miesto gatvių apvalymą iš paauglių gaujų, kurių kriminališki slaužėjimai pasidarė nebeapkenčiami. Suimti 56 gaujininkai. Nelikdami skolingi, dviejų šimtų paauglių gauja sekmadienio naktį apstojo Cobo Hall sale, kur vyko koncertas, apipilė ir sumušė to koncerto lankytojus, o vieną jauną moterį viešai išprievartavo jos palydovo akyse. Dugūmas suimtyjų bus baudžiami už nepaisymą Detroito miesto potvarkio, kad visi jaunesni kaip 18 metų nuo 10 valandos vakaro turi būti namie.

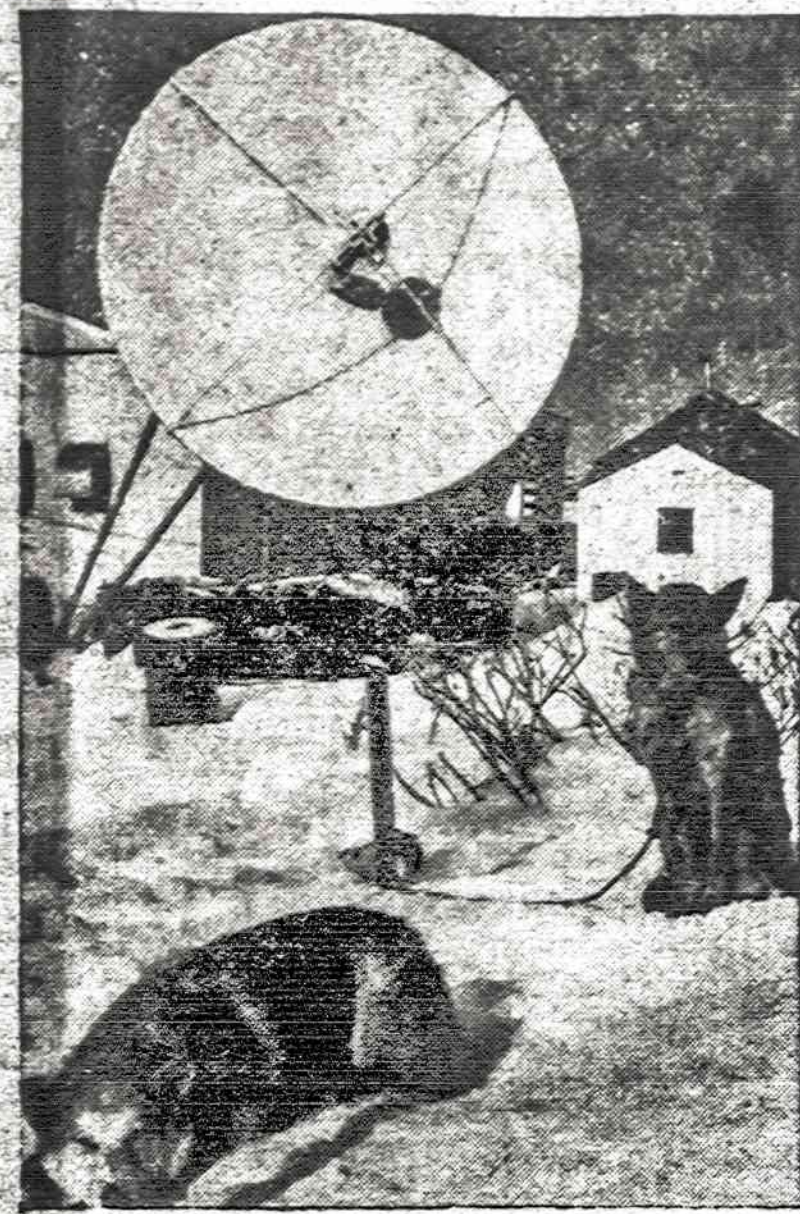
Idomios Marso nuotraukos

Amerikiečių pasiųsta mokslinė raketa į Marsą netikėtai atsiuntė Pasadenaje, Kalifornijoje, sėdintiems mokslininkams netikėtina nuostabių nuotraukų juose mokslininkai pastebė arklo vagas (tik, žinoma, ne to ir, tur būt, ne tokio arklo, koks yra pavaizduotas Lietuvių Fondo finansais išleistame ir vaikams skirtame vadovėlyje „Nameliai mūsų brangūs“, žmėjiant buvusios laisvos Lietuvos gyvenimą).

Arklų išvagotas šiaurinis Marso dalies paviršius amerikiečių mokslininkams yra tikras galvosūkis ir tuo tarpu neišaiškinamas.

Šilts
Sėulė teks 5:29, Jeldžias 7:49

Šiaurės Aliaskoje savo laiku stiprus ir šaltį pakęsti maitinėjai šunys buvo geriausi susisiekimo priemonė. Dabar tolimiausioje Aliaskos vietoje jau yra įrengtos RCA stotys, kurios naudoja satelitus svarbiems pranešimams. Paveikla matome tuos patis šunis, savo laiku žinias pasiekusius netusius, dabar saugojančius modernaus susisiekimo antenas. Šis modernus susisiekimas yra Aliaskos šiaurėje, Noorvick kaimelyje.

PALESTINEČIAI PRADEDA KALBėti APIE PALIAUBAS IR PASITRAUKIMĄ

Tuo tarpu įniršusiai vyksta beprasmiškas Libano žmonių žudymas ir turto naikinimas

BEIRUTAS, Libanas. — Krikščionių ir mahometonų milicijos, nepaisydamos Arabų Lygos atstangų sustabdyti betikslūs bombardavimus, visą penktadienį be pertraukos tęsė raketomis ir mortarais šaudymo duelį. Beiruto pietinės dalies rezidencinį distriktą paversdami tikru „pragaru“.

Užmušta „tik“ 28 civiliai žmonės, bet ligoninių žiniomis per naktį buvo užmušta apie 140 ir 180 sužeista. Nuo šio karo pradžios 1975 m. balandžio mėn. Libanas neteko daugiau kaip 34,000 užmuštais.

BEIRUTAS. — Krikščionims ir mahometonams artilerijos sviediniais be taikinio ir tikslo besisvaldant, ketvirtadienį buvo užmušti 125 kareiviai ir civiliai. Šio beprasmiško karo nauja naujiena yra kad palestiniečiai pradeda prisitarti apie pasitraukimą ir tuo klausimu tesia „taikos derybas“ su kai kuriomis krikščionių frakcijomis. Gyvas artilerijos duelis vyksta kalnuose sustiprintose pozicijose aplink Aintourah, 19 mylių į šiaurės rytus nuo Beiruto, kur krikščionių pajėgos yra parengtyje tik dar nepradėjo laukiamos ofensyvios „kalnamų išlaisvinti“ (nuo palestiniečių).

„Situacija išsigimė į padėtį be išeities, kaip kariniame, taip politiniame frontuose“, pripažino vienas palestiniečių autoritetas. „Izolacionistai (dešinieji) nori, kad mes iš kalnų pasitrauktume be šviesos. Jie nori mus nustebinti, nori mus apmokyti. Visą, ką mes galime padaryti, yra išsikasti gilesnes tranšėjas ir laukti“.

Pranešimais iš palestiniečių sluokanių, Palestiniai išlaisvinti Organizacijos šefas Jasir Arafas atsargiai sutikęs su krikščionių falangistų nauju paliaubų pasiūlymu su sąlyga, kad palestiniečiai pasitrauktų iš grėsmėje atsidūrusių pozicijų kalnuose, bet stato kelias sąlygas.

Palestiniečiai nori, kad prieš bet kokį jų atsitraukimą įvyktų pilnos karo paliaubos.

SPRAUSMINIAI LĖKTUVAI SUSTIPRINO AMERIKOS KARO JĖGAS

Pataria kelti Jungtinėse Tautose dviejų Amerikos karininkų nužudymą Panmunjome

SEOUL, Korėja. — Amerikos karo vadovybė nutarė sustiprinti savo karo jėgas Pietų Korėjoje ir visame pasienyje, kai trečiadienį buvo nužudyti du Amerikos karininkai, karpysieji medžius, esančius prie Panmunjono paliaubų namų. Kirviais, kas-tuvais ir šakėmis ginkluoti šiaurės Korėjos kariai, pribėgę prie dviejų karininkų, pradėjo juos daužyti ir badyti, kol mirtinai užmušė.

Kiek amerikiečiai naudoja popieriaus

Newsday pranešimu, Illinois universiteto inžinierius Bruce Hannon apskaičiavo tik vieną McDonald valgyklų sistemą kiek per metus visokiems su-kavimams, įvytojams, ser-veltelėms (napkinams), po-pieriniams puodeliams, popiermai-šiams, ir dėžutėms ir t.t. sunau-džyta popieriaus, kitaip sakant, iškerta miško tam popieriui gaminti. Pavyzdžiui, tik vien-am McDonaldo šakotam mais-to tiekiamam bizniui sunaudoja-ma po 630 ketvirtininių mylių miškų prieauglio.

Minėtas inž. Hannon apskai-čiavo prieš keletą metų o šie-met jas patikslino ir papildė.

Kaip pasipildo Anglijos gyventojai

Londonas. Atrodo, kad „bal-toji rasė“ yra savo galybę iš-gyvenusi ir jos likimas bus vaizduojamas gamtos muze-juose, kaip dabar yra dinosau-rai, ičhtiosaurai ir prontosaurai. Visokios spalvotos rasės niekuomet taip karščiuotai ne-siskverbė į baltųjų šiaurės pusrutulį įsteigtas valstybes „su visais patogumais“.

Kain drauga Anglijos, buvo šios Didžiosios Britanijos im-perijos, dabar tik kelintos eilės karalystės piliečiai, praneša DP iš Londono.

Prėjusiais metais 64,588 ivairių tautybių ir rasių žmo-nių gavo britų (anglų) piliety-bę. Tame skaičiuje: 29,429 pa-kistaniečiai, 8,022 hindusai; 3,250 Javnieks gyventojai; 1,907 Kipro salos gyventojai; 1,789 kiniečiai, 1,459 Kenijos gy-ventojai ir 1,363 lenkai.

Chicanos CTA perka didžiulius autobusus

CHICAGO. — Chicagos Tran-zito Administracija (CTA) už-sakė du pirmuosius didelius au-tobusus, kurie bus 54 pėdų ilgu-mo, turės po 63 sėdimas vietas ir bus naudojami labiausiai jud-riose linijose. CTA tokių au-tobusų nori pirkti 13 ar 14. Pra-džioje CTA planavo pirkti 20 to-kių autobusus, bet pasijuto ne-galėsianti tiek ištesėti, o iš gau-namos \$2.7 milijono paskyrimo tiems autobusams apmokėti ne-užtenka.

Prie sienos gyvybės neteko 33 metų kapitonas Arthur C. Bonifas ir 25 metų pirmas lei-tenantas Mark T. Harding. Įvai-riais įrankiais ginkluoti korėjie-čiai puolė ir keturis kareivius, buvusius su karininkais. Tris Amerikos kareivius korėjiečiai sužeidė, teko juos gulyti ligo-ninė. Liudininkai tvirtina, kad korėjiečiai sąmoningai buvo su-planavę užpuolimą ir turėjo tiks-lo nužudyti Amerikos karinir-niams puodeliams, popiermai-šiams, ir dėžutėms ir t.t. sunau-džyta popieriaus, kitaip sakant, iškerta miško tam popieriui gaminti. Pavyzdžiui, tik vien-am McDonaldo šakotam mais-to tiekiamam bizniui sunaudoja-ma po 630 ketvirtininių mylių miškų prieauglio.

Minėtas inž. Hannon apskai-čiavo prieš keletą metų o šie-met jas patikslino ir papildė.

Ketvirtadienį į Pietų Korėją atskrido stiprus Amerikos avia-cijos dalinys, kad galėtų sustip-rinti sieną saugojančius 38,000 Amerikos karių. Penktadienį Korėją pasiekė antrasis JAV karo aviacijos dalinys. Visa tai buvo lengvieji spausminiai lėk-tuvai, gali ne tik sekti oriešo ka-ro jėgų judėjimą, bet juos ir apšaudyti. Šeštadienį iš Okina-vos į Pietų Korėją išplaukė lėk-tuvnešis „Midway“. Jis turi 75 ivairaus dydžio karo lėktuvus. Kartu „Midway“ išplaukė kiti 5-karo laivai, lydinčiai lėktuvne-šį. Amerikiečiai nežino, kuriais sumetimais korėjiečiai provo-kuoja. Gal jie yra pasirėngę veržtis į Pietus. Ameriką nėra pasiryžusi leisti komunistams sauvaianti Korėjoje.

Iš šiaurės Korėjos ateinan-čios žinios sako, kad šiaurė ima rianika. Jie bijo, kad Ameri-kos karo vadovybė nekeršytu už nužudytus du karininkus. Šiau-rės Korėjos karo vadovybė yra pasiryžusi tartis dėl Panmun-jon incidento.

WASHINGTON, D. C. — Se-kretorius Henry Kissingeris ap-kaltino šiaurės Korėjos vyriaus-ybę iš anksto suplanuotoms žu-dynėms. Jis reikalauja šiaurės Korėjos vyriausybę tuojau pasi-aiškinti ir atlyginti padarytus nuostolius.

SUPAZINDINIMAS SU SOVIETAIS

St. Petersburg Times, Floridoje, šio rugpjūčio 10 d. Smith Hempstone straipsnyje "Carter ir Helsinkio susitarimai" demokratų kandidatai į JAV prezidentus Jimmy Carterį mėgina įtymiau supazindinti su rusų komunistų teorija ir praktika. Straipsnio autorius rašo:

Jimmy Carter vaizduoja save mėsos ir pasigailėjimo kan didau ir išvaiduoja kad Jungtinių valstybių užsienio politika turėtų remtis mažiausiai tiek pat Amerikos principais kiek ir valstybės interesų dikta-tais.

Jei ateinantį lapkričio mėnėsį rinkimus laimėtų, kaip dabar aiškio, Carteris jis turės per savo pirmuosius metus pademonstruoti savo įsipareigojimus tiems principams. Proga bus Belgradas, kur bus patvirtinti Europos Saugumo Konferencijoje (Helsinkio) pasirašyti susitarimai.

Ta konferencija buvo Sovietų diplomatijos ilgą laiką siektas tikslas. Rusai norėjo tokios konferencijos, kurios dėka būtų iš Europos išstumta Amerikos jėga kontinente, kad būtų pripažintas Vokietijos padalinimas, kad būtų uždėta legalizavimo kum antspauda Kremliaus karo metu Baltijos valstybių aneksijai — galima atspėti norą užmigdyti Vakarų valstybes tikros pažadais.

Sovietų kompartijos bosas Leonidas Brežnevas tiek labai troško tokios konferencijos, kad nusileido ir dėl Amerikos dalyvavimo ir sutiko net žmogaus (asmens) teisių nors dar įsileisti į konferencijos dienotvarkę.

Šį mėnesį suėjo metai, kai Europos 33 valstybių lyderiai (visų, išskyrus Albaniją), Kanada ir Jungtines Amerikos valstybes buvo susirinkusios Helsinkyje pasirašyti "Europos Saugumo ir Kooperavimo Konferencijos" baigiamąjį aktą. Aktą — kuriuo signatarai pasirašė palengvinti ir padėti šalčio karo metais persikurtoms ir išblaškytom šeimoms susirasti ir susijungti, laisviau teisti asmenims keliauti ir ska-tinti informacijomis ir idėjomis apsiokietimui per valstybių sienas.

Beveik iš paties pradžios Brežnevas pradėjo įtaigoti kad

humanitariniai dešiniai turi "re-spektyvoti kiekvienos šalies su-verenumą, įstatymus ir papro-cius", kadangi Sovietų Sąjun-gos "įstatymai ir papročiai" yra tokie jog vietoje skatinus lais-vę yra užtikrinama priepau-da, dėlto kiekvienas kas nėra apsidariusęs aiškiai mato kad nėra ko laukti Jeffersonines demokratijos suklestėjimo Ku-sijoje. Iš ukryjų, pirmiausias Helsinkio konferencijos efek-tas buvo sugriežtinamas jau ir be to brutalaus Kremliaus nu-sistatymo prieš disidentus.

Be abejo, buvo šoks toks la-bai kuklus laimejimas Rytų Europoje žmogaus teisių sri-tyje. Pavyzdžiui, Vakarų žur-nalistai, urbanueji Sovietų Są-jungoje, turi truputėlį daugiau laisvės. Rytų Europos viesbu-ciuose galima iš pastelės gauti vienu kitu Vakarų Europos laik-rasčių daugiau.

Norintiems emigruoti į JAV bes sovietų piliečiams per pir-muosius šis metų mėne-sius buvo duotos 1,162 vizos — tiek, kiek pernai per išėjus me-tus. Siemai nebuvo žymių disi-dentų areštų (Cia Mr. Hempstone nušnekejo. Dar šiomis die-nomis Amnesty international Londone pranešė apie penkių disidentų — Anatolijaus Uva-rovo, Michailo Zverovo, Vikto-ro Maresino, Aleksandro An-gelovo ir studento Popovo suareštavimą ir nugalėtiną į Sovietų beprotnamį, kurį sovie-tai vadina "psichiatrine ligoni-nė. J. Pr.).

Žiūrint iš tamsiosios pusės, Sovietų pilietis, norintis emi-gruoti dabar turi apiešti savo butą (departamentą) ir savo darbą ir turi už visa iš anksto sumokėti dvių mėnesių savo algos sumą. Smarkiai pakelti mokesčiai (muitai, takso) už-ties be darbo likusiems do-vanas draubžiais ar pinigais. Ir tie, kurių prašymai atmeti — didžioji dauguma atmeta-ma — lieka be darbo ir be pas-togės...

Truputį atpalaiduota nezo-niškoji praktika per prievartą atimti vaikus iš tėvų, kurie daugelis jų baptistai kaip ir pats Jimmy Carter — nori savo vaikus religijos namie pamokyti. Disidentai vis tebekanki-nomi tokiose gyvadių duobėse kaip garsusis Serbskij Psichia-trijos Institutas Maskvoje.

Kalėjimuose — lageriuose "gyventojų" skaičius labai ra-žai tesumažėjo. Pus tuzino Amerikiečių Amerikos piliečių yra dan ne turi teisės apiešiti Sovietų Sąjungą ir Kremlius tebetrukdo kaip trukdys Lais-vės Radio ir Laisvos Europos Radio.

Jei bus Brinklas, Carteris bus dar net šis mėnesių neiš-buęs ofise kai 35 Helsinkio signatarai šisrinkis Belgrade (1977 m. birželio 15 dieną) pa-tikrinti susitarimus prieš metų pabaigą ateinančios metais.

Sovietų liniją Belgrade ne-sunku atspėti. Jie atakuos Jung-tines Valstybes dėl humanita-rinių susitarimų pažeidimų, sa-vo nusidėjimus nuginčydami ir, spaudžiami, atkris atgal į senąją liniją kad jie ir tik jie patys gali interpretuoti kas derinasi su Sovietų Sąjungos "suverenumu, įstatymais ir pa-pročiais". J. Pr.

Šiaurės Vietnamas siūlo draugystę

COLOMBO, Sri Lanka. Trečiojo pasaulio tautų bei val-sčių suvažiavime rugpjūčio 17, šiaurės Vietnamo ministeris pi-rmininkas Pham Van Dong iš-tiesė draugiskumo ranką JAV. Jis pareiškė, kad šiaurės Vietnamas nori ekonominių ryšių su ka-pitalistiniu pasauliu ir draugis-kų santykių su JAV.

S. Vietnamo ministerio pi-rmininko kalba trečiojo pasaulio suvažiavime buvo pati švelniau-sia ir taikingiausia, palyginus ją su šiaurės Korėjos ministerio pirmininko Pak Sung Chul ir Panamos lyderio Omar Torrijos kalbomis. Pastarųjų kalbos bū-vo nukreiptos prieš Ameriką, no-rint sukelti trečiojo pasaulio su-važiavimo priešamerikietiškas nuotaikas.

Trečio pasaulio suvažiavime dalyvauja 85 valstybės, kurių posėdžiuose S. Korėjos mini-steris pirmininkas reikalavo, kad JAV atitrauktų kariuomenę ir atominius ginklus, kurių ji Pie-tų Korėjoje turinti per 1.000. Jis priminė, kad naujas Korė-joje karas, įskaitant atomini, gali lengvai iškilti Korėjoje ir išsipletoti po visą pasaulį.

Vienkart, tuo pat laiku komu-nistiniai kraštai ir kai kurios ki-tos atsilikusios valstybės, iš vi-so 21 valstybių grupė, Jungtinių Tautų asamblėjoje mano parei-kalauti Amerikos atitraukti vi-

Oklahomos fermeris Jim Lancaster turi didelį gelvųjų ūkį. Jeigu pasitaiko geri metai, tai jis uždirba kelis šimtus dolerių, bet blogais metais jis priverstas susipausti. Nuo ryto iki vakaro jis praleidžia laukuose, prižiūradamas kar-vės, veršius ir avis.

sas karo jėgas ir ginklus iš Pietų Korėjos.

Kaltinant Ameriką, prie jų prisidėjo ir Panamos lyderis Omar Torrijos, sutvirtindamas Panamos teises į Panamos ka-nalo teritoriją ir reikalaujamas kanalo kontrolės.

Taipgi buvo reikalaujama, kad JAV karinės jėgos pasišalintų iš Indijos Vandenyno ir kad būtų panaikinta Diego Garcia kari-nė bazė bei jos įrenginiai.

Užmušę jaunuoli stebint publikai

LONDONAS. — Londono vie-name plaukiojimo baseine buvo užplūstas ir nužudytas jaunuolis Enrico Sidoli. Įdomiausia, kad muštinis "cirka" stebėjo didelę minia publikos ir neat-sirado iš jų nei vieno, kurs būtų šokes gelbėti mušamą jaunuoli.

Ivykis buvo Londono šiaurinėje dalyje, Kentish Town prie-miestyje. Kelis mėnesius Londono po-licija neturėjo jokių apie muše-las žinių, bet vienam Londono laikraščiu paskelbus dovaną, policija pradėjo plaukti žinios. Dėka jų, policija galėjo nupiešti pačio galtingiausio mušeikos pa-veikslą.

Mokesčių nuolaidos

Mokesčių mokėtojai perimoka daug pinigų, kad jie mokėdami mokesčius nepasinaudotų mo-kesčių teikiama nuolaidomis bei atskaitomis. 1976 m. mo-kesčių mokėtojai galėjo atskai-tyti nuo mokesčių 750 dol. už vaiko išlaikymą. Jei išlaikomas vaikas turi giminyse su mokes-čių mokėtoju, jei vaikas uždirba ne daugiau 750 dol. per metus, jei mokesčių mokėtojas sumoka daugiau kaip pusę vaiko išlai-kymo išlaidų ir jei vaikas yra jaunesnis kaip 19 metų arba jei jis tik studijuoja.

Pavyzdžiui, 21 m. sūnus stu-dijuoja universitete ir vasaros

atostogų metu pdirbo 3,000 dol. Jo išlaikymas į metus, kaip stu-dento, kaštavo 6,200 dol. (sū-nus pats uždirbo 3,000 ir tėvas pridėjo 3,200). Kaip šiuo at-veju? Ar tėvas gali atskaityti nuo mokesčių sūnaus išlaikymo pinigų dalį, kai sūnus uždirbo daugiau kaip 750 dol.?

Taipgi, gali: nors sūnus yra vyresnis kaip 19 m., bet yra pieno laiko studentas. Tėvas šiuo atveju gali gauti 750 dol. mo-kesčių kredito.

duodama atklodė priedų vel-

Liutys Italijoje

FESARO. Neparseniausiai Ita-lijoje daug nuostolių pridare bu-vęs žemės drebėjimas, dargi ja-vargina liutys siaučiančios Adri-jos jūros šiaurinėmis pakraščiais. Slinkdami kalnai, liūčių paplau-ti, suardo tiltus, geležinkelius, kelius ir užgriaua namus, pa-laidodami žmones.

ARAFATAS VYKS Į MASKVĄ

BEIRUTAS. — Palestiniečių vadas Arafatas, pasak palesti-niečių radijo, ruošiasi vykti į Maskvą ir į kitus Rytų Europos kraštus. Jis stengsis prikalbėti rusus, kad tie tvirtiau paspaus-tų Siriją įsiskraustyti iš Liba-no.

Palestiniečių ir kairiųjų mu-sulmonų vyriausios jėgos da-bar yra susimetusios kalnuose 20 mylių nuo Beiruto. Paskuti-nėmis žiniomis, krikščionių jė-gų vadai paskelbė palestinie-čiams ultimatumą — sudėti gin-klus ir pasiduoti. Nepaklausius, bus atnaujintos visame Libane kovos ir sunaikinti palestinie-čių ir musulmonų karių liku-čiai.

• 1942 m. čekagietis Arthur B. Lester pateko į vokiečių ne-laisvę šiaurės Afrikoje, Nuga-lėtojas paėmė jo rankinį laikro-dį. Po dviejų metų Arturo bro-lis Normandijoje paėmė tą vo-kiečių kareivį ir nelaisvę ir atsi-ėmė savo brolio laikrodį.

VIRŠ BALTŲ DEBESŲ

Kelionės įspūdžiai tarp laiko ir erdvės

KAZYS KARUŽA

ĮSEIVIO DRAUGAS

Pirmą kartą pasirodė — 1914 m. sausio 1 d. Jį įsteigė ir redagavo, administravo kun. J. Narbutas. Dabar jau 40 metų, kai jį redaguoja ir leidžia prel. Juozas Gutauskas, o administruoja A. Jovaras. Kun. J. Gutauskas prieš 40 metų mokytojavo Vilkaviškio "Žiburio" gimnazijoje. Jis buvo mano brolio poeto Petro Karužos mokytojas. Kun. J. Gutauskas jau 40 metų darbuojasi spaudoje ir aplar-nauja dvasiniai visus lietuvius Skotijoje, kurių priskai-toma apie 800 žmonių. Jis yra labai nuoširdus ir švel-naus būdo žmogus, kurį myli ir gerbia vietos lietuviai. Jis didelis visuomenininkas ir daug dirbą Lietuvos lais-vinimo darbe. Nežiūrint jo senyvo amžiaus, kuris šiais metais švenčia savo 80 — tą gimtadienį.

Jis yra dar stiprus ir sveikas kunigas, kilęs iš dzūkų Dainavos šalies. Net jis priminė man ten viešint, kad jis yra paskutinis jotvingis. Bet aš su tuo nenoriu sutik-ti. Aš žinau, kad yra dar kun. dr. Petras Celiešius. Ir jis yra dzūkelis, t. y. antras jotvingis, o kiek šalia jų, gal tuzinas ar daugiau.

Kun. Gutauskas kas mėnuo laiko šv. Mišias lietu-viams ir pasako prasmingus pamokslus. Jau 30 metų kaip jis darbuojasi šv. Kolombo bažnyčioje ir gyvena jos klebonijoje.

Jie turi ir savo chorą, kuriam vadovauja jau 40 metų lietuvi skotė Juana Serapinaite. Ten augusi ir baigusi mokslus Glasgow'e. Ji irgi yra didelė visuomenininkė. Net šiais metais Lietuvių Bendruomenė atstovavo Ro-moje. Ji plačiai darbuojasi visose lietuvių organizacio-se, ypač moterų draugijoje ir t. t. Noriu pažymėti, kad p. Serapinaite baigė mokslus, kur vėliau visą laiką ver-tėsi madų profesijoje. Turėjo gerą darbą madų Firmo-se ir tais reikalais važinėjo daugelį metų į Paryžių, Londoną, Skotholmą ir kt. Ji turi įsigijusi didelius nuo-savus namus. Net dviejų aukštų baltus rūmus, kurie yra apsupti žaliais medžiais, lyg parke būtų graži residen-cija.

Anksčiau čia plačiau buvo žinoma viena visuome-nininkė lietuvaite skotė Marija Balkininis, kuri priklausė įvairioms organizacijoms ir daug dirbo moterų drau-gijoje.

Tiesa, noriu sugrįžti prie lietuvių salės Balseleje. Kaip minėjau, ji yra apgriuvusi ir ja negalimas naudo-tis.

Ten nuvykęs, pastebėjau plačių pečių stambų nedi-delį vyrą, lietuvi, kuris buvo man matytas Lietuvoje. Gerai pasikasiau pakaušį ir žiūriau į jį, kad tikrai matytas Šančiuose, 2 — me pėstininkų pulke, viršilos laips-nyje. Kai paaiškėjo, kad jis buvo antros kuopos viršila, kuris apmokydavo kareivius orlikonu šaudyti. 2-ji kulkosvaidžių kuopa buvo pirmame aukšte prie Juoza-pavičiauspro spektu. Keletą kartų 3-čios kuopos karius supazindino su 2-os kuopos kulkosvaidžiais. Ten ir su-tikmu minėtą viršilą J. Veckūną, kulusi š Veiverių vals-čiaus stambaus ūkininko sūnų prisiminiau. Jis pradėjo tarnauti Lietuvos kariuomenėje 1926 metais ir liktiniu tarnavo iki bolševikai okupavo Lietuvą 1940 m.

Taip gerai susipažinę su p. Vemckūnu, aš priminiau, kad buvo tiesioginiai viršininkai 2-me pėstininkų pulke, 3-čioje kuopoje. Kuopos vadas kpt. Užinskas, kuopos va-do padėjėjas vyr. lt. Aukštikalnis ir būrio vadas lt. A. Mironas (dabar gyvenantis Los Angeles), viršila A. Na-kutavičius) prieš dvejus metus mirė Amerikoje), pus-karninkis Briedis.

Ponas Vemckūnas pabrėžė, kad visus gerai pažino-jo ir buvo su jais draugai, ypač su viršila Nakutavičiumi.

Taip apžiūrėjęs spaustuvę, lietuvių namus ir pasi-kalbėjęs ponas A. Jovaras pakvietė mus eiti į vieną sa-lę, kur visuomet lietuvių ruošia tautines šventes. Salė didelė, kurioje veikia visuomet bufetas su daugeliu so-ninių kambarių ir visuomet duoda programą. Sėdime jo ir buvo su jais draugai, ypač su viršila Nakutavičiumi. Prie kitų stalų sėdi vyrai ir moterys, visi girksvoja prie stalo 5 vyrai, lietuviai, traukiami alutį ir stipres-ir šnekasi. Tuo metu padainavo keletą dainų, rodos, ita-lų kilmės dainininkas. Šalia manęs sėdi prie gretutinio stalo vyras, apie 75 m. amžiaus, gerai atrodantis. Jis klausosi ir suprato, kad mes kalbame visi lietuviškai. Jis sako palinkęs prie mano ausies, kad jis irgi lietuvis, kilęs iš Ukmergės, jo pavardė Stankevičius (senos kar-tos ateivis), praleido savo gyvenimą anglių kasyklose; bet jis nedraugauja su lietuviais ir visuomenininkais...

Gerokai pasivažiinę pakilome nuo stalo ir ejome pro duris laukan. Pavežino mus su automobiliu į Glasgow p. Z. Gležiauskas ir kartu lydėjo A. Jovaras. Grįžę na-mo su J. Kubiliumi, radome atvykusią p. J. Serapinaite, su kuria supazindino mane. Taip pat sumetėme keletą žodelių, pasidalinome mintimis, o aš daugiau papasako-jau apie savo kelionę po Europą.

(Bus daugiau)

"you buy 'em we'll fly 'em!"

DEFENSE BONDS AND STAMPS

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!
5 1/4 %
Paid and Compounded Quarterly

see us for HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMACK ROAD
PETER KAZANAUSSKAS, President
CHICAGO, ILLINOIS 60608
Phone: Virginia 7-7747
HOURS: Mon.-Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1
SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

NORTSAIDĖ DEGA

Ši svaigali sudegė
"tikrai" trys namai

Rugpjūčio 15 d. sudegė "tikrai" trys namai. Iš 600 gaisrų per metus tai laikoma nedang. Prie Humboldt Parko padėgimai prasidėjo prieš porą metų, kai prie Kedzie, North ir Spaulding gatvių sudegė 8 piliaus apartamentai.

Dabar padėgimų epidemija tiek išsiplėtė, kad gyventojai naktimis bundi ir laukia, kada namas bus padegtas. Prieš porą savaitę Thomas gatvėje sudegė 6 žmonės, kiti, šokdami pro langus, užsimušė. Praėjo savaitė po vienos tragedijos, ištiko kita: vėl sudegė penki žmonės. Prie Wabansia ir Albany gat. sudegė senų žmonių pora.

Naktį gaisrininkų komandos važinėja kaukdamas, net iš miego prikelia, nes nežina, kas dega. Gyventojai pasiskundė miesto valdžiai, kuri įsakė policijai daryti, tikrinti apleistus namus, nes tokie namai tikrai būsią padegti.

Namų padėgą baltųjų žmonių, bet kad ir tokiose namuose gyvena portorikiečiai, kurie nukentė. Tačiau gaisrai nesumažėjo, tik daugiau padėgimų atsirado.

Apdraudos bendrovės taip pat susirūpino. Buvo pagauti keli "Latin Kings" chuliganai, bet vienas buvo pagautas, airišukas, kuris savo gyvenamame bloke padegė tris namus iš karti. Policija prašo įtarti tipus pranešti paduotu telefono numeriu, bet žmonės, bijodami keršto, nieko nedaro.

Dabar išleistas įsakymas gazono stotims, kad dabotų, kas perka skardinėmis gazoliną. Pardavėjas privalo apklausti, kam perka, kokia pavarė ir pranešti policijai. Bet gazoliną jie pasiima iš automobilių tankų.

Antroji pusėje North Ave. kažkas numetė gazoliną gailoną po porčiais, tai tuoj liepsnos pasiekė net trečio aukšto stogą. Žmonės apdegė, bet ir keli gaisrininkai buvo sužeisti bei dūmais pritoškinti.

Tai galima prėsti iš to, koks elementas šioj apylinkėj apsigyveno. Prie Humboldt Parko, tarp Kedzie, North Ave. iki Damen atsirado 100,000 portorikiečių. Juodųjų čia nėra, nes

jie labai bijo šių atėjūnų, kurie nugalvino visą, kadaise buvusią vieną gražiausių apylinkių.

Lietuvių dar yra likę kelios šeimos, bet ir tos turės iš ten bėgti. Lenkų pasididžiavimas — Kosciuszko paminklas — ant žirgo herojus, jau nugriautas, nes buvo grąsinta, kad jį susprogdins, jeigu iš ten jo nepasiims.

Naikintojai slenka ir toliau į šiaurės vakarus, kur yra gražūs baltųjų rajonai, kur pavyzdinga tvarka ir švara. Ir ten jau darosi neramu. Jeigu ne padėgimai, tai plėšimai, automobilių langų daužymai, padangų badymai — dažnas reiškinys. Yra kelios vad. "Latin Kings" gengės, kurios terorizuoja ramius gyventojus. Policija bijo juos užkabinti, žmonės bijo skųstis, nes žino, kad bus atkeršyta, taip jau buvo padaryta... namai padegti.

Nuo plėšikų, vagių byventojai langus geležinėm štagom apkalta, kadangi dienos metu išmuša langus ir įlenda, net per sienas užlipa, ko norma-lus žmogus negalėtų padaryti. Šiuos žodžius rašančiam du kartus išmušė langą ir butą apvogė, du kartus užpuolė: kartą garaže du ginkluoti banditai, o kitą kartą dienos metu atėjus prie gyvenamo namo durų iš užpakalio į koridorių išsokę banditai griebė už gerklės, prismaugė ir kišenius iškraustė. Nakties baisu namo grįžti, nes bet kada iš patamsio gali užpuolti.

Buvusi North Ave. gyva biznio gatvė, dabar lušnyną paversta, išdaugyti langai, tuščios krautuvėlės. Kai kur portorikiečiai atsidaro smulkių daiktų krautuvėle, žiūrėk, po kelių savačių vėl uždaryta. Tokiam ubagynė nėra biznio, o kiamie ubagynė nėra biznio, o gila. Mano kaimynystėje portorikietis turėjo valgomų daiktų krautuvėlę. Vieną dieną atėjo kitas portorikietis, nušovė krautuvėlės savininką, bet buvo pagautas.

Buvo labai gera gyventojams, kai netoli Kedzie ir North Ave. buvo Jewel maisto krautuvė, bet nuolatinis langų daužymas ir apiplėšimai privertė Jewel išsikelti.

Prie Ashland ir Milwaukee buvo Wieboldt's departamen-

Dail. Jurgis Juodis

Ugnies gaisai (aliejus)

tinė krautuvė, taip pat buvo priversta išsikelti dėl pavojaus, o labiausia dėl to, kad ubagynė nustojo biznio. Kampe North ir Kedzie yra vaistinė, kuri buvo dešimtis kartų apiplėšta, langai išdaugyti, prekės išvogtos, atrodo, kad netrukus užsidarys.

Naikintojų tarpe yra negrų, bet jie kitokie negu čikagiečiai. Jie atvykę iš salų, nemoka anglų kalbos. Ispanai kvestadorai taip pat buvo prisivežę vergų iš Afrikos. Jie labai juodi ir mažesnio ūgio. Daug kam atrodo, kad čia vietiniai negrai maišosi. Anie negrai kalba kalba tikrai ispaniškai.

Vasaros metu Humboldt Parkas užplūdusiems tarnauja piknikavimo ir suvažinimų parku. Jie beveik visi nedirba, piknikauja, kepa "barbekiu", dienos metu privažiuoja tiek automobilių, kad vietos parkinti nerastum ne tik parke, bet ir prie savo namų.

Gyvena jie iš miesto gaunamų pašalpų. Turi dideles šeimas: po dešimt ir daugiau vaikų. Krautuvėse — supermarketuose perka labai daug mėsos ir vis už pigius "Food Stamps". Pinigais nieko nemoka. O mes, seni vietos piliečiai dėl jų antplūdžio nebeturime kur gyventi, nes varo iš čia teroro

priemonėmis.

Žmogžudystės, prievartavimai — kasdieninis dalykas. Emilija Juciūtė žiauriai nužudė, o jos namą padegė.

Galo tam nesimato, bet darosi vis blogiau ir baisiau!

Koresp.

Rusai apgaulingi

WASHINGTONAS. — Vienas JAV pareigūnas, dalyvavęs 1972 m. strateginių ginklų apribojimo derybose, pareiškė, jog rusai yra labai apgaulingi.

Jie derėjosi dėl strateginių ginklų apribojimo, bet tuo pat metu jie skubiai ir kietai dirbo gamindami galingiausius kelių galvų raketas, nesantįs atomines bombas.

Vagis užuomirša

CHICAGO. — Pirmadienio rytą į First Federal Savings and Loan Assn. banką atėjęs apšėpęs žmogysta pakiojo vienai kasininkei raštelį, kur buvo parašęs: "Atiduok man visus stambius pinigus arba aš tau galvą nublokšiu", o žodžiu perspėjo, kad nekeltų aliarmo. Kasininkė atidavė jam visus turėtus \$3,450 pinigus ir nepastebimai pames, seni vietos piliečiai dėl jų antplūdžio nebeturime kur gyventi, nes varo iš čia teroro

miršta ir palikta identifikacijos kortelė parodė policijai visą jo tapatybę net su jo fotografija.

Neleido statyti atomo jėgainių

WASHINGTONAS. — Teismui pareiškus, kad nebuvo gauti reikiami duomenys, Nacionalinė Reguliavimo komisija paskelbė moratoriumą dėl planuojamų statyti naujų atominų jėgainių. Moratoriumas vienodai liečia penkis tokias jėgaines, planuojamas statyti įvairiose JAV vietose.

Studijas baigus, apie rugsėjo pabaigą bus suauktas tos komisijos posėdis nuspręsti ar leidimus duoti ar dar atidėti kol bus galutinai išdirbtos saugumo taisyklės.

Legionierių ligos nesiseka pažinti

HARRISBURG, Pa. — Federaliniai specialistai industrijos nuodams atpažinti nepaisant visų pastangų, iki šiol negalėjo nustatyti, kokia liga arti dviejų šimtų veteranų legionierių konferencijos dalyvių apsiropo ir 25 iš jų mirė. Praeitą antradienį į Philadelphia atvyko Occupational Safety and Health National Institute tyrinėtojai padėti Ligų Kontrolės Centrai surasti tos ligos priežastį.

Korėjos moterys dėvi ploščius su rankovių imitacija. Mada kilo 1937 m., kai viena moteris išgelbėjo princa užmesdamas ant jo taip pasiūtą ploščių. Šiam įvykiui atžymėti Korėjos imperatorių įsakė moterims dėvėti apsiaustus su imituotomis rankovėmis. Mada išliko iki modernių laikų.

Miki nepasitrauks

TOKIO. — Japonijos ministras pirmininkas Takeo Miki, kalbėdamas vadovaujamai Liberalų demokratų partijos nariams, kurie jį vieni sutiko plodami, o kiti atsukdami nugaras, pabrėžė, kad jis šiuo Lockheed bendro-

vės kysių skandalo metu, nematytas atsisakytis. Jis, esą, niekada tai nedarysias būdamas viduryje kelio.

Paleido snimta kuniga

BUENOS AIRES. — Argentinoje suimtas Romos katalikų kunigas amerikietis J. M. Weeks buvo paleistas iš kalėjimo. Jis prieš dvi savaites buvo suimtas kartu su 7 argentinomis seminaristais.

Argentinos valdžios organai sako, kad katalikų kun. Weeks platino marksistų-leninistų literatūrą ir revoliucines dainas.

Žalgirio paminklas

Lenkų spauda praneša, kad lenkų architektai ir skulptoriai jau pradėjo baigti Krokuvoje atstatyto Žalgirio (Grunvaldo) paminklo paskutinius du fragmentus, būtent grupę, vaizduojančią lietuvių su jo pagautu kryžiuočiu ir lenkų riterių grupę. Paminklą baigti terminas buvęs praeito liepos mėnesio pabaigoje.

Geriausias gyvenimas moderniam kalėjime

BUTNER, N. C. — Juo labiau vyriausybė gerina gyvenimo sąlygas kalėjimuose, juo labiau kriminalas bujoja. The National Enquirer reporteris Rod Gibson aprašo vieną naujausią \$1.3 milijonus kaštavusį kalėjimą, kuris patogumais lenktyniuoja su turtingų Country klubais.

Naujas kalėjimas prie Butner, N. C., turi kiekvienam nusikaltėliui po patogiai įrengtą kambarį su spalvota televizija, visais kaliniais yra geriausi įrenginiai sportui ir rekreacijai. "Daug geriau kaip mūsų valstijos kolegijose ir universitetuose", pasakė šiaurės Karolinos Pataisų departamento sekretorius David Jones.

Kalėjimas turi 42 akrų plotą, be jokių aptvarų, jokių sargybos bokštų nei celių blokų.

"Dailus kalėjimas, bet jis neatlaikys mane nuo vogimo kai tik vėl būsiu paleistas, ir kitaip aš

ir "legalis", pasisakė vienas veteranas kalnų reporteris.

RODEZIJOE ANTRAS VIETNAMAS

Rodezijoje jau rimtai yra išsivysčiusis patiriamasis karas, panašus į buvusį Vietnamą. Apie 1,500 juodųjų partizanų veikia viduje Rodezijos, kita jų dalis padūnėja iš Mozambiko esančių stovyklų.

Paskutiniomis dienomis Mozambiko — Rodezijos pasienyje buvo nušauta 22 partizanai bei teroristai. O iš Mozambiko teritorijos buvo patrankų šūviais apšaudyta kairurios Rodezijos vietovės.

Idomiausia, kad Rodezijoje veikiančios religinės misijos palaiko teroristus. Rodezijos baltieji ūkininkai skundžiasi valdžiai, kad misijonieriai, palaikydami ir globodami teroristus, tuo pačiu padeda žudyti ramius ūkininkus ir naikinti ūkius.

Viena italų daktarė, dirbanti misijoj šiaurinėje Rodezijos dalyje, slapta gydė sužeistą teroristą nepranešusi vyriausybei. Ji buvo suimta ir jai grėsia mirties bausmė už globojimą teroristų.

Esą, misijos Rodezijoje pri-tato teroristams ginklus ir juos slepia.

IZRAELIO LAIVAI SAUGO LIBANO VANDENIS

TELAVIVAS, Izraelis. Neoficialios karinės žinios Jeruzalėje sako, kad Izraelio kariniai laivai saugo Viduržemio jūros pakraščiais pietinę Libano dalį. Laivai prižiūri, kad nebūtų vežami ginklai palestiniečiams ir kairiesiems musulmonams. Plaukiojį laivai yra tikrinami ir kai kurie sulaikomi. Vienas buvo sulaikytas, vežęs ginklus arabų teroristams.

— Dail. Algirdas Kurauskas tars žodį apie dail. Kasilius, atidarant jų parodą, rugpjūčio 27 d. 7 val. vak. Jaunimo Centro Čiurlionio Galerijoje. Parodą globoja Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinys.

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 ps. knygelę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2.00. Knygelė jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną.

Aleksandras Pakalniškis, MES GRĮŽTAME. Idomiūs jaunų dienų atsiminimai ir įvykių bei vietų aprašymai, skaitomi kaip romanas. 367 ps. Kaina \$5.

A. Pakalniškis, METAI PRAITYJE. Netolimų įvykių prisiminimai ir laiko įvykių Lietuvoje ir Vokietijoje aprašymai, suskirstyti į 12 dalių. 286 ps. Kaina \$5.

Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gražūs viršeliai. 336 ps. Kaina \$6.00. Minkštai virš.

Prof. Vlcl. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA. I dalis. 208 ps. Irišta — \$3.00, minkštai viršeliai — \$2.00; II dalis, 225 ps. Irišta — \$3.00, minkštai viršeliai — \$2.00.

Henrikas Tomas — Tamašauskas, LIETUVIŠKASIS PAMARYS. Pakalnės ir Labguvos apskritys su idomiis aprašymais, iliustracijomis ir dokumentacija. 336 ps. Kaina \$6.

P. Kasiogius, TARP ŽALVŲ PALAPINIŲ. Trijų dalių Lietuvos partizanų buities romanas 292 puslapiai. Kaina \$3.

Janina Naronė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai 170 ps.

M. Godolia, POVILAS MILERIS. biografinis bruožai 232 puslapiai

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelado J. B. KONČIAUS knyga ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knyga pasiųsiame adresuotai, jei prisiųsile čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista. 150 ps. Kaina \$2.50.

Dr. Juozas B. Končius, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos santrauka nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato; 142 ps. kainuoja \$2.00.

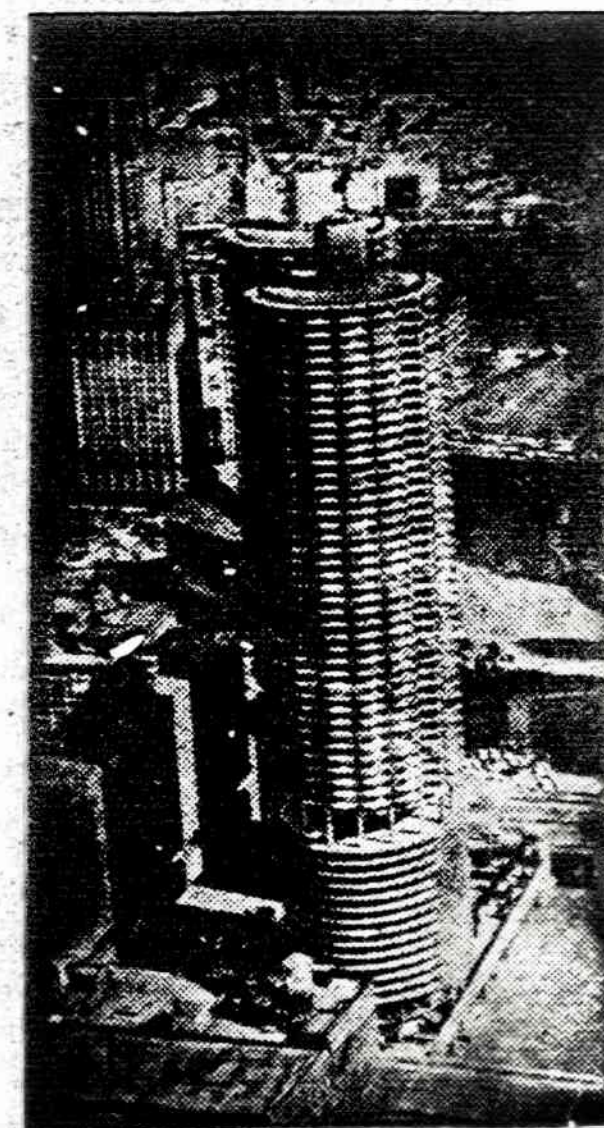
Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto bruožai, paliečiantio laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 ps. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Danguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jais ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsuntus čekį ar pinigine perlaida.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę aplinką be drovumė ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

TEL. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-1100
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months, in other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.00 per three months, Canada \$30.00 per year, other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemėsčiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
tris mėnesiams	\$8.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$26.00
pusei metų	\$14.00
tris mėnesiams	\$8.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsieniuose:	
metams	\$31.00
pusei metų	\$16.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsieniuose:	
metams	\$31.00
pusei metų	\$16.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsieniuose:	
metams	\$31.00
pusei metų	\$16.00
vienam mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Lenkijoje jau racionuoja cukrų

Praeitą pavasarį lenkų vyriausybei nutarus pakelti maisto kainas, visame krašte nusiatė labai didelė nepasitenkinimo banga. Nepatenkinti buvo ne tik tie, kurie prastai krašto gyventojai, bet net patys komunistų partijos nariai. Rodunėje darbininkai ne tik protestavo, bet pradėjo svilinti komunistų partijos centrus, tvarkančius visus krašto ekonominius reikalus. Lenkijoje, kaip ir rusų pavergtuose kraštuose, partijos nariai gauna žymiai didesnius maisto kiekius, negu paprasti darbininkai. Edwardas Gierkas, lenkų komunistų partijos pirmasis sekretorius, perimdamas Lenkijos valdymą iš Gomulkos, buvo pradžioje maisto kainų nekelti, o čia dabar ir jis pradėjo kelti mėsos, cukraus, duonos ir kitų produktų kainas.

Rodunėje darbininkams aiškiai pasisakius prieš kainų kėlimą, o Varšuvos priemiesčių darbininkams pradėjus ardyti į miestą einančių traukinių linijas ir garisiai protestuoti, sekretorius Gierkas įsakė premjerui sustabdyti kainų kėlimą, bet ieškoti kitų priemonių sunkiai ekonominei būklei taisyti. Laikinais kainos buvo paliktos tos pačios, bet visas kraštas buvo įspėtas, kad Lenkija turės ekonominių sunkumų. Lenkija eksportavo gana daug į Vakarų ir net į Ameriką bet ji importuoja maisto produktų žymiai daugiau, negu eksportuoja. Lenkijai reikia brangiai mokėti už pramonei reikalingas mašinas ir jų dalis.

Sekretorius Gierkas pasmerkė maištavusius darbininkus, patarė jiems turėti daugiau kantrybės ir negadinti valstybės ir pačių gyventojų turto. Pirmomis maisto dienomis net lenkų vyriausybė paliko ramybėje komunistų partijos centrų degintojus, geležinkelinių linijų ardytojus ir kitus maištininkus. Lenkai manė, kad niekas jų nebus, kaip nebaudė sukilusių lenkų prieš Gomulkos vyriausybę. Gierkas maištaujantiems nebaudė, bet policijai jis vis dėlto liepė surašyti, kas tiems maištams vadovavo, kas partijos centrus degino ir kas kenkė susiekimui. Šiandien teismo organai jau pradėjo tardyti maištavusius darbininkus ir nepatenkintus elementus.

Šiandien Gierkas liepė premjerui nekelti maisto produktų kainų, bet jis įsakė imtis priemonių racionuoti

cukrų ir mėsą. Lenkų valdžia jau seniai pradėjo ruošti cukraus racionavimui. Ji prispasidino pakankamai kortelių, kad kiekvienas krašto gyventojas gautų vieną. Tos kortelės buvo išsiuntintos kiekvienam gyventojui praėjusios savaitės pradžioje. Kortelė sako, kad kiekvienas gyventojas galės nusipirkti tik du kilogramus cukraus į mėnesį. Visa tai buvo daroma didelėje paslaptėje, bet gyventojai suuodė, kad reikalai ne tokie saldūs, kaip valdžią turintieji komunistai skelbia. Jie pradėjo supirkinėti cukrų ir sudarinėti atsargas ateičiai. Paskutinėmis dviem savaitėmis krautuvės jau liko be cukraus. Nuo ateinančios savaitės pradžios cukrų Lenkijoje galės pirkti tik su valdžios kortele. Cukraus kaina palikta ta pati, bet krašte nebus pakankamai cukraus.

Valdžios pranešimas sako, kad šiais metais Lenkijoje neuždėdavo cukriniai runkeliai. Iki šio meto lenkai galėdavo pasigaminti pakankamai cukraus iš savo runkelių, tuo tarpu šiais metais runkelių derlius sumažėjo 25%. Vyriausybė negali pirkti cukraus užsienyje, nes ten reikia kietos valiutos. Kad neapsunkintų krašto ūkio, vyriausybė nutarė racionuoti cukrų, duodant kiekvienam gyventojui teisę nusipirkti puspenktą svaro cukraus į mėnesį. Premjero pavaduotojas Tadeusz Pyka pranešė, kad netrukus lenkai gaus kortelės mėsos racionavimui. Lenkai pasigamina pakankamai mėsos ir riebalų, bet pati geriausia mėsa eksportuojama į užsienį. Amerikiečiai noriai perka lenkų konservuotus kumpius. Pats lenkams paliekamos antrinės mėsos dalys: plaučiai, kiaulių kojos ir uodegos, riebalai ir kt. Bet dabar vyriausybė sako, kad ir ši mėsa turės būti racionuota.

Komunistinė Lenkijos vyriausybė, nepajėgdama pagaminti visame krašto gyventojams pakankamai maisto, buvo nutarusi pakelti to maisto kainas. Gierkas išsigaudo, pradžioje kainų nekelti, bet užtat dabar jis mažina cukraus ir mėsos kieki. Kaina bus palikta ta pati, bet mėsos ir cukraus nebus. Jis pakankamai turės komunistų partijos nariai ir policijos pareigūnai, bet jos neturės gyventojai. Ir nežiūrint į šios komunistinės sistemos trūkumus, Lenkijoj žmonės daug geriau gyvena, negu Rusijos gyventojai arba rusų pavergtų tautų žmonės. Tuo tarpu nėra nei vieno lenko, kuris norėtų vykti į Rusijos komunistų valdomas sritis, bet sovietų valdžia turi stropiai saugoti vakarines sienas, kad rusai nebėgtų į Lenkiją, kur gyvenimas vis dėlto yra šiek tiek lengvesnis, negu Rusijoje. Niekad komunistiniame krašte gyventi nebuvo lengva. Bet atrodo, kad juo ilgiau kuriame krašte komunistinė sistema gyvuoja, tuo sunkiau žmonėms toje sistemoje gyventi.

Nežiūrint į visus komunistinės Lenkijos ekonominius sunkumus, pačioje Rusijoje reikalai, atrodo, eina dar sunkiau. Gierkas geriau tvarko visus Lenkijos reikalus, negu juos pajėgia tvarkyti Brežnevas su Kossyginu. Brežnevas taip nugyveno krašto ūkį ir tiek sugadino santykius su užsieniais, kad jis kreipėsi į Gierką tarpininkauti tarp Sovietų Sąjungos ir Vakarų komunistų partijų. Brežnevas yra įsitikinęs, kad Gierkas gali laisviau susikalbėti su Vakarų Europos komunistais negu Brežnevas. Italijos, Prancūzijos, Didžiosios Britanijos ir Švedijos komunistai visai nebeuori kalbėti su Brežnevu ar jo vadovaujama sovietų partija. Minėtų valstybių komunistai noriai tariasi su Gierku, bet nesikalba su Brežnevu. Europos komunistams nepatinka rusų letena Čekoslovakijoje ir kubiečių pasiuntimas į Angolą. Europos valstybių komunistai būtų norėję matyti demokratine Angolą, tai ir Europos komunistams būtų buvę lengviau

New Yorko modernaus meno muziejuje skulptorius Robert Johnson kartais pagroja ir padainuoja meno mėgėjams. Iš Wisconsinio kiles Chippewa Falls muzikas ir skulptorius daina ir gaida įtikino klausytojus, kad jaunos moterys visas kūnas muzikos žodžių dažnai esti paveltos. Skulptorius patarė klausytojams sekti ne jį, bet žodžių ir stygų paveltą modernaus meno kūrinių. Meno mėgėjai pastebėjo dainos metu judančią skulptūrą. Ne tikinteli nieko nematė ir pasitraukė iš meno šventyklos kiemo.

PRIEŠPAUDOJE IEŠKANT LAISVĖS

Kaip lietuviai pirkto Malkavos dvarą Rusijoje

Ilg Andriaus Rylšio atsiminimų knygos "Fragmentai iš praėjusių metų"

(Tęsinys)

Sutikus žmones kelyje nesiburti apie juos ir ne pypti, nes išsiskaidymas rodo nepasitenkinimą ir budrumą, išdaišoms, tuomet esą pikti tie žmonės būsią atsargūs, piktoms išdaišoms. Jis kartu su mumis priėjo prie mūsų vežimų. Liepė valandai laiko gyvulius suleisti į klebonijos gražiai žaliuojančią pievą čia pat prie šventoriaus. Liepė vyrams išimti kirvius iš pasėčių ir padaryti kiekvienam lizdą prie vežimo šono, taip, kad bet koku atveju jie būtų po ranka. Malkų ir vielos bei vinių kirvių lizdams daryti davė klebonas. Mažus kirvelius liepė pratintis nešioti už juos. Čia priminė patarlę: "Kas saugojasi, tai ir Dievas saugo." Jis drąsindamas mus pasakė, kad mūsų geras vyrų būrys, budriai nusiteikusių, nieko nebijojo. Mat, jis nujaučias, kad

nieko blogo neatsitiks. Mūsų budrumas perspėdavo žmones, piktam palinkusius ir tokiu būdu mes išvengsime ne tik nemalonumų, bet ir nuodėmių. Kuniagas atnešė vaikams saldinių, dar mums triušiant apie vežimus. Patarė važiuoti jo duotu adresu ir pas bažnytkaimio kleboną. Nes pastarasis gydas visus ypač vaikus laukė ir pievų žolelėmis. Padėkojome už nuosirdumą ir vertingus patarimus, leisdamiesi tolimesnėn kelionėn nurodėm keliu.

Pilkai melsvi padūmavę debesėliai telkėsi ir tirštėjo skaidriame dangulyje. Neužilgo iš jų pradėjo kristi žemyn saulės spindulių nušviesti lietaus lašai. Suirzgė griauštinis ir kažkur nudarėjo už akiračio, lyg fatai plojais rastigaliais gristiliu. Pakelės griovių vandenys ir baletėse suskambėjo pirmieji dideli lietaus lašai. Jie pradėjo

susitarti su kitoms politinėms partijoms.

Europos komunistai prieina įsitikinimo, kad rusai savo sistemą gali primesti tikrai kariuomenės ir policijos prievarta. Ne visi norėtų tą prievartą matyti Italijoje, Prancūzijoje, Didžiojoje Britanijoje, Švedijoje ir kitur.

PAVASARIS EINA KARPATU KALNAIS

Rašo Dan Kuraitis

CERNIK VYKDE PARLAMENTO NUTARIMĄ

Susauktaime čekų parlamentui Oldrichas Černikas buvo nepaprastai paslaugus. Jis teikė parlamentui nariams visą Maskvoje vykusią "pasitarimų" vaizdą. Jis prasiarė, kad gen. Svoboda penkias dienas praleido savo kambaryje, neturėdamas progos patirti, kas darėsi Čekoslovakijoje ir pasaulyje. Brežnevas jį pakviesdavo į posėdį, pranešdavo sovietų valdžios reikalavimus, o gen. Svoboda nieko ir klausyti nenorėdavo, kol nebuvo atgabentas Dubčekas. Bet ir pastarasis nedaug tegalėjo, nes jis buvo sužalotas. Jo krūtinės ląsta buvo sulaužyta. Be to, Dubčekas nenorėjo

jokių pasitarimų su Maskva vesti, nes jis pats labai žiauriai buvo apgautas.

Černikas buvo Dubčekas vicepremieras, bet po parlamento nutarimo atvesti Maskvoje pasirašytą dokumentą, Černikas tapo premjeru. Jis ėmėsi žingsnių nutarimams vykdyti, jis paruošė laiškus visiems in-vazoriams, o Dubčekas niekur nesikisė, nes jis dar nespejo atsigauti. Pačiam Dubčekui tai buvo nepaprastai didelė staigmena. Jis buvo girdėjęs apie sovietų gepešnikus, bet jis niekas jų replės nebuvo ir nemanė, kad jis gali taip lengvai palaužti stipriausią žmogų.

ČEKAI PASIMOKĖ IS RUSŲ

Čekų kariuomenės daliniai buvo negausūs. Čekai žinojo, kad prieš didelę karą jėga jiems bus sunku atsispirti, bet jie gali patiemis čekams padėti geriau orientuotis. Sovietų karo vadai stengėsi įtikinti čekus, kad jie, karui prasidėjus, liktų savo krašte ir pranešintų rusams apie visus vokiečių valdžios planus Čekoslovakijoje. Čekai turėjo parankių priemonių žinioms perduoti. Dalį jie įsigijo iš rusų, bet jie turėjo pakankamai ir savų priemonių.

Čekų kariuomenei buvo įsakta sovietų karo jėgoms nesipriešinti. Čekų kariai ne tik nesipriešino, net jie vengė rusams rodytis. Bet čekai rusų nekentė nei kiek nemažiau, negu nacių. Čekų štabas turėjo ryšius su kiekvienu didesniu miesteliu ir kaimu. Rusams čekai nesipriešino, bet jie vykusiai kaitaliojo kelių nurodymus. Ne vieną sovietų tanką jie šitokiu būdu įstūmė į balas, iš kurių jiems buvo nepaprastai sunku išsikraustyti. Blogiausia, kad rusai šitos čekų strategijos pradžioje nesuprato. Čekai nurodydavo, vietoj miestelio, kelią į balą, o kai tankai prašliauždavo, tai čekai tuos ženklus vėl sugražindavo į normalią

padėtį. Patys rusai nežinodavo, kas atsitiko, kad jie kreivais keliais nušliauždavo.

Blogiausia buvo su lenkais. Kažkokiais sumetimais Čekoslovakijon įsiveržė lenkų kariuomenės daliniai labai žiauriai elgėsi su vietos gyventojais. Jie kabinėsi prie kiekvieno veiklesnio ūkininko, ieškodavo priemonių jam suimti. Čekų štabas tuojau patirdavo apie kiekvieną suimtą čeką. Kur tik sovietų tankai sulaužydavo tiltą, užsienis jau žinodavo, nes čekų susisiekimas nurodydavo vietą ir laiką, kada ta žala čekams buvo padaryta.

Dalis čekų kariuomenės susisiekimo narių perbėgo į Vakarų Vokietiją. Jie pajėgė išsilaikyti pačiame Čekoslovakijos pasienyje ir sekti kiekvieną sovietų karo vadų žingsnį. Niekas rusų taip neerzino, kaip greitas pranešimas užsieniams apie sovietų karių klaidas. Rusus čekaitės iškoliodavo pačioje Pragoje, o už valandos užsienio radijo stotys jau pranešdavo apie susikirtimą jaunų čekų su sovietų kariais. Jtos labiausiai erzindavo tikrai pasikeistų žodžių atpasakojimas.

Černikas, pranešęs apie parlamento nutarimą, savo kalbos pabaigoje patarė čekams nesityti iš rusų, neprovokuoti jų, nes jie gali užtraukti dar didesnę nelaimę visai čekų tautai. Černikas pranešė, kad sovietų karo jėgos bus priverstos išeiti iš Čekoslovakijos. Bet kokios provokacijos galinčios šią procesą užvilkti, čekai nenorė, kad rusi pasilikti jų krašte, per radiją žmonėms aiškino Černikas.

RUMUNIJĄ PASISAKE PRIEŠ RUSUS

Rumunijos vyriausybė ir komunistų partijos centras pritarė čekų parlamento nutarimui. Rumunai džiaugėsi, kad parlamentas atmetė Maskvoje pasira-

linksmiai ir smagiai kalbėtis su murzina kelio žole, krūmais ir medžiais.

Smėlėtas kelias vingiavo krūmokšnių tarpe ir pro juos tviskėjo tamsios balos. Upelio tiltą pervaziavus ir pakilus į kalvą abiem smėlėto kelio pusėm prasidėjo pušynas, kuriame mar-gavo palazdėlės, žibutės, šurkštūs bruknienojai, o samanytė pe-zaliavo mėlynių lapeliai, žemę dengė rudi spygliai, o jų tarpe pabarstyta galybė konkorėžių.

Pagaliau pavakaryje radome gražią miško properšą, kurios viduryje telkšojo apvalus ežeras. Sustatę vežimus ratu, gyvulius paleidome ganyti į pievą, o patys kibome su tinklais prie žvejybos darbo, — vaikinai upokšnyje statė bučius. Bet visi būvome gerokai pavargę ir nekalbūs. Miškų sargas pasakė, kad iš čia iki nurodyto klebono yra tik apie 15 verstų, tai kitą dieną nesukbėjome anksti keltis, nes diena buvo lietinga, o mes čia turėjome gražią ganyklą gyvuliams, todėl žmonėms leidome ilstetis iki pusrųčių, kad naktigoniai ir paktiniai numigtų.

Smulkutis lietus su mažomis pertraukomis apie pietus pradėjo pastoviai dulkėti. Kelias pabaurėjo. Jei pirmieji gurguolės vežimai riedėjo pakėnčiam keliu, tai paskutiniai jau narstė giliomis pravėžomis. Vakarai vežimuose be judėjimo darganotame ore buvo suvargę ir nesijautė sveiki.

(Bus daugiau)

DAN KURAITIS

Dan Kuraitis, praleidęs kelias savaites Aliaskoje ir apžiūrėjęs visus didžiulius vamzdžius aliejui leisti iš pačios šiaurės į Valdez uostą, jau grįžo į Chicago. Atsivėjęs, jis parąsįs idomiu dalyku apie dabartinę Aliaską, jo sutikus žmones ir darbininkus prie didžiulio alėjaus vamzdžio. Kai darbas bus baigtas, tai kiekviena diena amerikiečiai gaus po 20 milijonų statinių degalų visiems motorams varyti.

